

TijdSchrift

106

Historische Vereniging Vlaardingen • november 2007

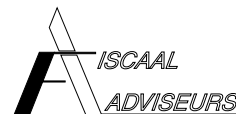

Plantage boekhandel Den Draak

Den Draak, zelf ook deel van de
rijke Vlaardingse geschiedenis!

Veerplein 33-35 - 3131 CX Vlaardingen - tel. 010 4358822 - fax 010 4349574
e-mail: info@plantagedendraak.nl - www.plantagedendraak.nl

Fisc-ad

Fiscale en administratieve dienstverlening

tel: (010) 435 92 67
fax: 08 4220 69 33
e-mail: fiscad@hetnet.nl

Stout Grafische Dienstverlening

A. Hoogvlietstraat 6
3134 CC Vlaardingen
tel. 010-2480603
fax 010-4344878
email: info@stout.nu
www.stout.nu

**Voor het repareren van boeken
en het inbinden van
tijdschriften**

Marieke Velthuisen
Dalkruid 47
3137 WK Vlaardingen
Tel: 010 - 4746167
www.boekendokter.nl

Vlascom CV

Vlaardingse Assurantie Combinatie cv

Spoorstraat 2
NL - 3134 TA Vlaardingen

Website: www.vlascom.nl
e-mail: info@vlascom.nl
Tel +31(0) 10 248 04 85
Fax +31(0) 10 234 45 00

Advies op het gebied van:
Schadeverzekeringen
Watersportverzekeringen
Levensverzekeringen, Pensioenen
Financiële planning
Schadebegeleiding
Financiering, scheepshypotheke
Vermogensbeheer

De Historische Vereniging Vlaardingen heeft tot doel het bevorderen van:
- de belangstelling voor en de kennis van de stad Vlaardingen en haar bewoners;
- het behoud en het herstel van gebouwen en stedenbouwkundige structuren en landschappen;
- het behoud en het verzamelen van de gegevens die van belang zijn voor de geschiedenis van de stad.

De contributie bedraagt € 16,50 per jaar, te voldoen per accept-girokaart. Het bankrekeningnummer van de vereniging is 39.56.57.016, het postgironummer is 750978. Leden krijgen jaarlijks het Historisch Jaarboek en 4 x per jaar het verenigingsblad Tijd-Schrift.

Het bestuur is als volgt samengesteld:
W.C. den Breems, voorzitter
A.W.J. Andriessen, penningmeester
mevr. A. Maat-Grijsen, secretaris
J. van Elk
E.A. Lohmann
A. Ouwendijk
E. van Rongen
mevr. T. van der Hoek, notuliste

Contactadres / losse verkoop publicaties:
Arnold Hoogvlietstraat 69
3134 CB Vlaardingen
Telefoon (010) 434 6864

Ledenadministratie:
Paul Henri Spaakring 22
3137 DJ Vlaardingen
Telefoon (010) 474 9416

Adres ledenactiviteiten:
Kortedijk 16a/b
3134 HB Vlaardingen
Telefoon (010) 435 3322 (kantoor)
(010) 434 2474 (thuis)

Redactie Tijd-Schrift:
E. van Rongen, eindredacteur
K. Bloem
C.M. van den Boogert
A. Maarleveld
B. Ruigrok

Redactie-adres:
Paul Henri Spaakring 22
3137 DJ Vlaardingen
Telefoon (010) 474 9416

Bijdragen aan de inhoud van Tijd-Schrift zijn van harte welkom. In verband met de geautomatiseerde verwerking van de teksten ontvangt de redactie deze graag op 3,5" diskette of per e-mail: info@hvv-vlaardingen.nl t.a.v. de redactie.

ISSN 1380-2992
© Historische Vereniging Vlaardingen
Niets van deze uitgave mag worden vernieuwvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Internet: www.hvv-vlaardingen.nl
E-mail: info@hvv-vlaardingen.nl

Productie: Stout Grafische Dienstverlening

Inhoud

Redactioneel 5

Een 'erinnering' van mijn
betovergrootvader 6
M. den Admirant

Ontstaan en beginjaren HVV 10
Paul J. Westerdijk

Mijn favoriete straat 20
Jan van Hemert

Wetenswaardigheden 22

Weet u het nog? 24
Wout den Breems

Boekbesprekingen 25

Ledenactiviteiten 26

Bij de omslag: Het pand Schoolstraat 13 werd ruim een eeuw geleden bewoond door de betovergrootvader van M. den Admirant. Hij schreef een artikel over een nagelaten herinnering.
(Foto: Stadsarchief Vlaardingen)

Voor kopieën (ook in KLEUR)

moet je
naast
de molen zijn!

maandag t/m vrijdag
van 09.15 - 17.30 uur
DRUKKERIJ/COPYSHOP
A. OUWENDIJK
naast de molen
Kortedijk 16a-b
3134 HB Vlaardingen

Het Vlaardingen cadeau !
Replica Vlaardings Haringbord

het waaigat
 woon-ideeënwarenhuis

Markt 57 Vlaardingen tel. 010-4343685
www.waaigatwonen.nl

ECHTE VLAARDINGERS
 KOPEN HUN TAPIJT BIJ:

Hofman

stofferings

Kuiperstraat 39b
 3131 CH Vlaardingen
 Tel/fax: 010-4351073

**EEN UITERST BETROUWBAAR EN
 VAKKUNDIG ADRES**

TAPIJT - GORDIJNEN - VINYL
 ZONWERING - LAMINAAT

DE VLAARDINGSE LIBRIJE
Maarten van der Vlis & Bouke Procee
Antiquaren

Ons antiquariaat is gespecialiseerd in boeken
 over: Vlaardingen, Geschiedenis, Klassieke
 Oudheid, Literatuur, Scheepvaart, Treinen,
 Sprookjes, Legenden en Kunst.

Openingstijden: di-vr 13.00-17.00 uur
za 10.00-17.00 uur

Landstraat 83, 3131 CE Vlaardingen
 010-2327945, www.delibrije.com

De Witte
 GARANTJEMAKELAARS

Korte Hoogstraat 4a
 3131 BK Vlaardingen
Tel. 010 - 434 38 44

NVM

- Bloemwerken en arrangementen
- Goed gesorteerde snijbloemen
- Bloeiende- en bladplanten
- Bruidsboeketten en corsages
- Rouwwerken

Markgraafaan 135
 3131 VL Vlaardingen
 Tel: 010 43 43 704

JAC. VERKUIL
 BLOEMSIERKUNST

DIJKSHOORN
 EUROMOVERS

AL MEER DAN
50 JAAR
 VERHUIZEN!

WWW.DIJKSHOORN.NL TRAWLERWEG 8 3133 KS VLAARDINGEN TEL.: + 31 (0)10-2480522

Variatie

Dit Tijd-Schrift biedt u weer eens een grote variatie aan artikelen. De heer Den Admirant beschrijft een door zijn betovergrootvader vastgelegde overeenkomst die hij met zijn buurman had getroffen. Niet om een en ander enige rechtskracht te geven, maar om de toekomstige eigenaars van zijn woning op de afspraak te wijzen en daarmee te voorkomen dat er problemen zouden ontstaan tussen nieuwe burens. Het betreffende pand (zie de omslag van dit Tijd-Schrift) is intussen gesloopt, maar goed omgaan met elkaar blijft belangrijk! Tijd-Schrift 25 van juni 1981 was overigens geheel gewijd aan de toen net gerenoveerde Schoolstraat. In dat nummer staat ook een artikel met herinneringen aan nummer 13 van A.W. Schruijer-Struijs. Ook blijkt de officiële starthandeling van de renovatie geweest te zijn het verwijderen van de voordeur van nummer 13 door de toenmalige wethouder Arij Maarleveld (nu coördinator van de commissie Historisch Jaarboek).

Dat het omgaan met elkaar ook binnen de HVV nog wel eens moeilijk was, beschrijft oud-voorzitter Paul Westerdijk in zijn artikel over de vroege geschiedenis van de vereniging. Ook een historische vereniging heeft zijn eigen historie, en die moet ook worden vastgelegd. Het geeft een boeiend inzicht in de motivatie en handelingen van de oprichters en eerste bestuurders. Een mooie afsluiting van ons jubileumjaar, maar het vraagt wel om een vervolg...

Persoonlijke herinneringen bieden soms een boeiende kijk op met name straten en buurten waar iemand zijn of haar jeugd heeft doorgebracht. Jan van Hemert groeide op aan de Broekweg en deelt daarover kort, maar poëtisch zijn gedachten met ons. Zo'n stukje waardoor als vanzelf een glimlach verschijnt en je denkt: ach ja...

In Weet u het nog? mikt Wout den Breems op een iets andere reactie: o ja! Ook hierin worden herinneringen beschreven, maar ook weer gevraagd. In Wetenswaardigheden schrijft hij over de (nu hopelijk echt en permanent) verbeterde verhouding met de gemeente.

De boekbesprekingen en de ledenactiviteiten geven tot slot weer tips voor lees-, kijk- en luistermogelijkheden.

Variatie is bij allerlei zaken van belang. Zo ook binnen bestuur en commissies van de HVV. Verschillende gezichtspunten geven aanleiding tot een mogelijk andere kijk op iets en tot nieuwe ideeën. De redactie van Tijd-Schrift is ook een zeer gemêleerd samengesteld clubje. Helaas hebben wij nu echter afscheid moeten nemen van één van de redactieleden, Kees van den Boogert. Gedurende vele jaren heeft Kees een belangrijke en gewaardeerde bijdrage aan de redactie geleverd en te bespreken artikelen voor Tijd-Schrift altijd nauwgezet van commentaar voorzien. Kees: hartelijk dank hiervoor!

Ten slotte: de bodem van het voorraadvat met Tijd-Schrift artikelen begint in zicht te komen. Daarom een oproep: heeft u (ideeën over) mogelijke publicaties die voor Tijd-Schrift geschikt zouden zijn, laat het ons weten via de website www.hvv-vlaardingen.nl of via info@hvv-vlaardingen.nl.

Eric van Rongen
 eindredacteur

Een ‘erhinnering’ van mijn betovergrootvader

Het is al vele jaren geleden dat Matthijs A. Struijs mij een kopie van een merkwaardige notitie overhandigde. Hij had het stuk in het Vlaardingse gemeentearchief *) aangetroffen tussen de eigendomsbewijzen van de panden Schoolstraat 13, 15, 17 en 19. Deze panden waren vroeger in het bezit van zijn overgrootouders Willem Struijs en Alida den Admirant. Willem Struijs kocht het kleine huisje Schoolstraat 13 van zijn schoonvader Maarten den Admirant, die er daarna tot aan zijn dood (juli 1886) als huurder bleef wonen.

Het begin van de
Schoolstraat, met
geheel rechts het pand
nummer 13, waar
Maarten den Admirant
woonde.
(Foto: Stadsarchief
Vlaardingse)

Het stuk, door Matthijs Struijs tussen de eigendomspapieren gevonden, is van de hand van genoemde Maarten den Admirant, onze gemeenschappelijke betovergrootvader. Hij werd in het jaar 1800 te Vlaardingen geboren uit een geslacht dat er reeds in de zestiende eeuw (en misschien al veel langer) woonde. Als zo velen van zijn stadgenoten koos hij het beroep van zeeman. Tijdens de volkstelling van 1830 waren hij en zijn vrouw Geertruij Spanjersbergh met hun kinderen woonachtig in de Waalsteeg, tien jaar later woonden ze in het Westnieuwland. In 1859 verhuisde hij met zijn gezin naar Schoolstraat 13, welk pand hij had gekocht. Naderhand schreef hij de bewuste, niet gedateerde notitie, die als opschrift heeft: Een herinnering Aan de Gene die naar mij ondergetekende in dit pand komt te wonen. Met andere woorden: een memorandum voor volgende bewoners. In het opschrift is al meteen het Vlaardingse dialect van die tijd herkenbaar: de letter h wordt weggelaten waar zij hoort en ingevoegd waar ze niet hoort (een ‘herinnering’).

Waaraan moesten toekomstige bewoners van Schoolstraat 13 worden herinnerd? Erg helder is de notitie niet, maar wanneer we ze een paar maal lezen, wordt de bedoeling wel wat duidelijker. Toen Den Admirant het pand kocht, had hij binnenshuis voldoende daglicht, dank zij een ‘koekoek’ (een klein uitstekend dakvenster). Wat gebeurde echter? “Door het opbouwen van mijn buur C. van Harwijne, raakt ik een groot deel van mijn licht kwijt.... Men zat bijna in den donker”. Genoeg conflictstof

voor een burenruzie, zo zouden we kunnen denken. Toch was daarvan geen sprake. Den Admirant en zijn buurman kwamen tot een akkoord, zoals is af te leiden uit de volgende, wat cryptische mededeling: “Door dit geval moest ik een nieuwe muur laten zetten en heb ik van C. van Arwijne vrijheid van licht gekreegen in de laagte en zoo veel als ik maar wilde, vermits ik aan genoemde Arwijne, wijl hij een huisje agter in zijn bleekveld bouden, de vrijheid gaf om Zijn en mijn waterloop, die beide bij Arwijne wegliepen, over te nemen”. Gedachtig aan de spreuk ‘voor wat hoort wat’ had de ene buur de andere een dienst bewezen.

“Op het vergunne van het ligt in mijn binnevertrek heb ik ook dit alles aan mijn buur vergund, zelfs het uitzigt van 2 raampjes van dat huisje op mijn bleekveld, en zoo hebben wij, den eene om dit en den ander om dat te hebben, elkander geholpen”. Een goede buur is beter dan een verre vriend.

Den Admirant besluit zijn ‘memo’ met een goede raad aan toekomstige bewoners. “Nu is het zeer duidelijk als degenen die na van Arwijne in Zijn pand koomen te wonen en wilde het ligt in mijn binnevertrek hinderen, dat die gene die hier woont ook het ligt van het huisje van van Arwijne op het zolder-tje kan weg nemen ... Als men nu elkander kremmen wil dan kon men van dit pand die gantsche waterloop stutten; wederkeerig kon bij Van Arwijne het ligt van hier gehindert worden”. Hieraan voegt Den Admirant nog toe, dat hij dit heeft geschreven, opdat men

van beide kanten zou weten “hoe den haak alhier in de steel staat”. Toekomstige bewoners zijn dus gewaarschuwd: er zijn genoeg mogelijkheden om elkaar dwars te zitten, maar wat bereik je ermee? Daarom is het toch maar het beste “elkander stil te laten zitten en te laten blijven zoo als alles is”. Hopelijk hebben de volgende bewoners deze wijze raad ter harte genomen.

Het memorandum van betovergrootvader Maarten den Admirant leek me curieus genoeg om aan te vergetelheid te onttrekken. Dat een van zijn nazaten er ooit nog eens een stukje in een historisch tijdschrift aan zou wijden, heeft de brave man vast niet kunnen vermoeden.

*) Aankoopregister Gemeente Vlaardingen, nr. 543.

M. den Admirant

In 1980 Zijn de panden aan de westzijde van de Schoolstraat gesloopt, om plaats te maken voor de huidige gevelrij. Hier valt nummer 13 ten prooi aan de sloper en is niet alleen de afspraak van Maarten den Admirant, maar ook het pand zelf een ‘herinnering’ geworden.
(Foto: Stadsarchief Vlaardingen)

Ontstaan en beginjaren HVV: tot en met de periode “H.K.”

Paul J. Westerdijk

Begin jaren zestig van de vorige eeuw waren er rondom Vlaardingen nog niet veel historische verenigingen. Die er waren, b.v. in Rotterdam en Delft, droegen soms eerbiedwaardige Latijns getinte namen, wat al suggereerde dat een intellectuele bovenlaag van de bevolking daar actief in en lid van was. Daarnaast mensen met veelal een middelbare opleiding, uitzonderingen daargelaten.

In Rotterdam had men sinds 1931 het wetenschappelijk georiënteerde Rotterdamsch Historisch Genootschap “De Maze”, dat naast de bekende economische historicus prof. Z.W. Sneller o.a. ook onze vermaarde gemeente-archivaris M.C. Sigal als oprichter kende. In 1947 kwam het Historisch Genootschap “Roterodamum” ernaast, in tegenstelling tot wat de naam wellicht doet denken, bedoeld voor een populairdere aanpak van de stads-geschiedenis. Delft kende sinds 1935 “Delfia Batavorum”.

Sigal schrijft op 6 november 1942 aan burgemeester M.C. Siezen, dat, nu Vlaardingen (als gevolg van door de Duitse bezetter doorgevoerde maatregelen) zoveel groter is geworden, er voldoende gelegenheid is om te komen tot een plaatselijke heemkundecommissie. Dat kwam er niet van, maar dat had de voorloper of kiem kunnen zijn van onze HVV.

Door de Tweede Wereldoorlog werd bij velen het historisch bewustzijn gescherpt of tot leven gewekt. Het was geen toeval dat tijdens de oorlog belangrijke geschiedkundige werken het licht zagen, voor zover door de bezetter toegestaan. Zo verscheen in 1941 een prachtig geïllustreerd werk over De Tachtigjarige Oorlog, waarvan het leeuwendeel op naam

stond van B.W. Schaper. Het onderwerp was uiteraard evenmin willekeurig gekozen. Het vond zo’n goede ontvangst dat de bezetter het weldra verbood. Bij de derde druk in 1945 werd trouwens onthuld dat dr. J. Presser de ware auteur was, en zijn Joodse wortels waren de oorzaak van deze mystificatie.

Ook door de vele verwoeste historische bouwwerken en door de gelukkig (deels) gespaarde, kregen velen een ‘sensationeel’ contact met het verleden. Deze historische sensatie (de term is van Johan Huizinga), dit historisch genieten gaf hen een direct contact met het verleden. Deze voorwerpen die de oorlog, of in het algemeen de tijd hadden overleefd, konden ze aanraken en waren als estafettestokjes aan hen doorgegeven. Daardoor overschreden ze de tijdgrenzen.

Voorwerpen van velerlei aard kunnen een sensatie uitlokken, veroorzaken en die opwinding kan of verflauwen en verdwijnt, of ze gaat over in nieuwsgierigheid en interesse. Men wil dan vaak weten welke plaats dat voorwerp in het verleden innam en zo kan de aandacht van dat voorwerp verschuiven naar het verleden waarvan het deel uitmaakte. Zo kan historische sensatie een gedaantewisseling ondergaan en historische interesse worden. Die interesse kun je op velerlei manieren voeden, door vroegere historische sensaties, door lectuur, door culturele impulsen, wat samengebracht kan worden in het functioneren van bijvoorbeeld een historische vereniging.

Het oprichten van een historische vereniging leefde in Vlaardingen o.a. bij Jan Anderson, die ook onder meer K. Bouwman en A. Verboon daarbij betrokken. Ook in de Stichting Vlaardingse Gemeenschap bleek, toen Anderson in november 1964 contact zocht met haar voorzitter H.K. van Minnen, die wenselijkheid reeds meerdere malen te zijn geuit.

Eind augustus 1964 werd er door de Culturele Raad van Zuid-Holland op een congres in Delft, in de Schouwburg ‘De Stadsdoelen’, aangedrongen op een betere behartiging van de geschiedschrijving en historievorsing in de gemeenten. Anderson en Van Minnen, die toen wethouder van Onderwijs, Cultuur en Sport was, waren daar aanwezig en samen teruglopend naar het station merkte Anderson op, dat hij graag zag dat Vlaardingen een historische vereniging zou bezitten, waarop Van Minnen hem aanraade contact met hem te zoeken via de Stichting Vlaardingse Gemeenschap. Dat gebeurde eind november in een brief waarin Anderson ook de werkzaamheden van zo’n vereniging in een tiental punten beschreef. Als Sinterklaas-surprise kwam er een uitnodiging om te komen praten op het Stadhuis en na telefonische afspraak rolde daar de datum 4 januari 1965 uit.

Het geheugensteuntje van Anderson, op enkele ringbandvelletjes genoteerd, vermeldde als naam voor zo’n vereniging Oudheidkundige Vereniging (dat laatste was doorgestreept) Genootschap “Flardingha”. Het waarschijnlijk deftige gezelschap en dito omgeving op dat congres te Delft liet haar sporen duidelijk na! De behoefte aan een historische vereniging werd door hem ook gevonden in de over acht jaar (in 1973) te houden herdenkingsfeesten naar aanleiding van Vlaardingen 700 jaar stad. Er gebeurde echter niets van gemeentewege. Van Minnen verliet kort hierna het plaatselijke politieke toneel. Onverwachts diende hij na de begrotingsvergadering, 26 november 1965, zijn ontslag in, wat via de lijst ingekomen stukken door de raadsvergadering van 16 december verbazingwekkend werd geconstateerd. L. de Snayer en M. Bot verhaalden dit al in hun bijdrage over H.K. van Minnen in het Historisch Jaarboek Vlaardingen 1992.

De 65-jarige Van Minnen had na zijn ‘groots afscheid’, als raadslid en wethouder,

zoals de Nieuwe Vlaardingsche Courant van 17 januari kopte, op 12 januari 1966 tijdens een buitengewone openbare raadsvergadering van de gemeenteraad de handen vrij. Tijdens de 20ste Vakantieweken werd er op initiatief van Van Minnen, als voorzitter van het Comité Jeugdvakantievreugd, een tentoonstelling in het Weeshuis georganiseerd van vergrote foto’s uit de verzameling van Foto Kino Boer. De bijna 400 foto’s, aangevuld met voorwerpen van Jan Anderson, lieten allerlei facetten van het leven in de stad zien en de tentoonstelling, getiteld ‘Toen onze grootouders kinderen waren’, was een daverend succes. In de twee weken, plus één week verlenging trok ze bijna 4400 bezoekers tegen een entree van 30 cent voor volwassenen en 15 cent voor kinderen. Dit succes was een aanjager om op korte termijn te komen tot het oprichten van een historische vereniging en J. Anderson, secretaris/penningmeester van vereniging ‘De Verzamelaars’, A. Bijl Mz., historisch publicist en H.K. van Minnen, oud-

Wethouder Teun de Bruijn verdedigt met verve zijn standpunt tijdens het debat ‘Oude stad – nieuwe stad’ op 4 september 1967 in Triangel. (Foto: Stadsarchief Vlaardingen)

Oud-wethouder, en dan secretaris-penningmeester van de nog jonge HVV, H.K. van Minnen wijst de aanwezigen tijdens het debat ‘Oude stad – nieuwe stad’ op de waarde van het behoud van het historische erfgoed.
(Foto: Stadsarchief Vlaardingen)

wethouder en lid Provinciale Staten, vonden elkaar.

Ze besloten na hun gedachtewisseling op dinsdag 22 augustus 1966 ten huize van Van Minnen, Hofsingel 3, een perscommuniqué te laten uitgaan namens hen, waarin een voorlopig werk- en activiteitengebied werd geschetst. Belangstellenden in deze ontwikkeling konden zich melden. Dat deed P.J. Westerdijk, zoals het verslag van de 2de oprichtingsvergadering op 9 september vermeldde. Op de 3de vergadering, 23 september was hij aanwezig en J. Storm Pzn., die om zijn kennis omtrent de visserij gevraagd was, had nog niet geantwoord. Hij zou ervan afzien trouwens. Er werd snel en efficiënt vergaderd, zo’n tweemaal per maand, teneinde te komen tot een officiële oprichtingsvergadering.

Waarover spraken zij, die vier daar op dat hek!? Over verwerving van de foto’s van de Weeshuistentoonstelling (schenking oktober 1966!), het uitgeven van een boekje over de voormalige heerlijkheid Holy, in artikelen reeds verschenen in de N.V.C., door

A. Bijl Mz., het pleiten tegen de voorgenomen afbraak van Lijnstraat 2, steun van het gemeentebestuur waar dat nodig was en een dubbellidmaatschap van de eigen vereniging en de provinciale historische vereniging. Bijl en Westerdijk zouden nog nagaan of het mogelijk was een soort beeldverhaal van verdwijnend en verdwenen Vlaardingen samen te stellen. Eind 1966 verscheen al het eerste deel van het Beeldverhaal van Vlaardingen door A. Bijl Mz., met materiaal uit het Gemeentearchief en een viertal particuliere collecties, waaronder die van J. Sluimer, die ook behulpzaam was bij het schiften van het overvloedige materiaal en de keuze daaruit. De twee volgende delen zouden elk volgend jaar verschijnen, wederom met de gewaardeerde hulp van J. Sluimer, terwijl het Holyboekje uiteindelijk in 1968 verscheen met hulp van Boekhuis Den Draak.

Het zoeken naar een eigen onderkomen werd in de vergadering van 23 september 1966 voorlopig ‘in de wacht’ gezet; helaas staat het daar nog steeds, ondanks herhaalde pogingen om tot resultaat te komen, rekeninghoudend met de prioriteitenstelling dat contact met de leden en publiceren vóór moeten gaan.

Van Minnen was intussen, volgens afspraak, met G.J. Verburg van ‘Vigilate’ (de provinciale vereniging) bezig met het opstellen van Statuten en een Huishoudelijk Reglement, terwijl hij ook trouw en enthousiast de korte verslagen maakte van alle van belang zijnde bijeenkomsten. De planning van de echte oprichtingsvergadering leverde het nodige werk op, maar na gemeentelijk toestemming kon de Burgerzaal vastgelegd worden op 20 januari 1967. Zelfs op 30 december en 18 januari werd er nog ‘krijgsraad’ gehouden, waarop o.a. besloten werd notaris Robert te polsen als voorzitter, terwijl Van Rij werd aangeschreven met de vraag ter verkrijging van zijn timmermansgereedschap van de vroegere timmermansbaas Kijne. Half februari liet Van Rij dat bezorgen en meldde Van Minnen: “Blijdschap bij mijn Gade, zoals te

begrijpen!” De contributie werd vastgesteld op f. 6,- voor het enkele lidmaatschap en op f. 10,- voor het dubbele, dus ook van de provinciale vereniging.

De vier voorlopige bestuursleden verdeelden de taken: Van Minnen zou de oprichtingsvergadering leiden als waarnemend voorzitter. Meer dan 100 bezoekers vulden de zaal. Van Minnen leidde en Verburg sprak over het nut van het dubbellidmaatschap. Intekenlijsten werden tijdens de pauze uitgedeeld en dat leverde 86 leden op, de meeste met een dubbellidmaatschap. De filmprojectie daarna door de ‘Fico’ werd zeer gewaardeerd en even voor elfen keerde men huiswaarts. Het feitelijke en eigenlijke werk kon beginnen.

Vanaf 22 augustus 1966 had men achtmaal vergaderd. Met genoeg keek men op de

eerste vergadering van het voorlopig bestuur op 1 februari daarop terug. Er was voor gezorgd dat de plaatselijke en regionale pers uitgebreid verslag deed. De conceptstatuten en huishoudelijk reglement waren nog niet aan de leden voorgelegd, men wilde eerst aandacht schenken aan de ledenwerving. De taakverdeling van de voorlopige bestuursleden werd eveneens aangehouden tot een definitief bestuur op de komende jaarvergadering gekozen zou zijn. In april werd J. Sluimer bereid gevonden in het bestuur plaats te nemen en vanaf mei woonde hij de vergaderingen bij. Men vroeg en kreeg van de gemeente toestemming om een oud Vlaardings stadszegel te gebruiken als verenigingsvignet. Het kwam o.a. op de omslag en titelpagina van de eerste publicatie van de HVV, Bijl’s boekje over de ‘Geschiedenis van

Burgemeester Heusdens hield zich in 1967 niet alleen met het Komplan bezig met de (auto)mobilititeit in en om Vlaardingen. Op 1 juni werd de Beneluxtunnel officieel geopend door koningin Juliana en na afloop praatten de vorstin en de burgervader onder het genot van een rokertje en een drankje nog even na.
(Foto: Stadsarchief Vlaardingen)

de Oude Haven te Vlaardingen' (juni 1967) te staan, in maart 1968 op het 'Bericht aan onze leden' en op de omslag van het 2de 'Tijd-Schrift', november 1969.

Hoe ging het trouwens verder met het gebruik van ons vignet/logo? Sinds de presentatie van het werkstuk van onze werkgroep Stadsaanzicht en het daarbij behorende preadvies 'Heeft Oud-Vlaardingen toekomst?' aan het gemeentebestuur, gepubliceerd in Tijd-Schrift nr. 5, december 1970, sierde een 'daklijn'-logo, ontworpen door P.J. Westerdijk, de verenigingspublicaties en het drukwerk. Dit met uitzondering van de titelpagina van ons Historisch Jaarboek vanaf 1977 t/m 1995 met stadszegelvignet; vanaf 1996 geen beeldteken en vanaf 1998 tot heden het 'daklijn'-logo, wat we ook zien in de kantlijnillustratie/-beeldbepaler bij het jaarverslag van onze vereniging vanaf 1995.

Eind juni 1967 telde de HVV 150 leden, de meeste ook lid van de provinciale vereniging. Een halve maand later telde men 160 leden, een verdubbeling bijna van het startaantal binnen een half jaar. Van Minnen nodigde als joviaal gastheer de bestuursleden uit met vrouw om bij hem langs te komen. "Terwijl de mannen de zaken afdoen zal mijn Vrouw graag haar fuchsia's collectie tonen, terwijl het nadien allicht mogelijk is gezamenlijk nog een poosje bij elkaar te zijn. Misschien kan dat wel in de tuin bij lamplicht als het weer nog zo lang prachtig blijft". Zo kon dat gaan in die dagen. Echter, medio 1967 kreeg een aantal bestuursleden in steeds sterkere mate het gevoel dat de volijverige secretaris-penningmeester Van Minnen een beetje te veel op de solotoer ging en de heemschutgedachte te sterk benadrukte. Dat bleek op de persconferentie naar aanleiding van het verschijnen van Bijl's Oude Havenboekje. Anderson zou mogelijk als enige overdag kunnen, wat later niet het geval bleek te zijn. Bijl moest wegens ziekte verstek laten gaan. Gratis exemplaren

gingen naar de leden van de gemeenteraad en de provinciale vereniging nam ook 1000 boekjes af. Groot was de verbazing bij de bestuursleden, die dus de persconferentie niet hadden kunnen bijwonen, toen men uit de regionale en plaatselijke pers in de week erna vernam welk verhaal H.K. van Minnen ten beste had gegeven. "Binnenstad bloedt uit verscheidene wonden – Liesveld wel 't lelijkste deel Vlaardingen". Van Minnen misnoegen richtte zich tegen het feit dat er zo weinig in Vlaardingen werd gedaan om de karakteristieke hoekjes te bewaren. "Veel huizen bouwen, wegen aanleggen, alle aandacht voor de middenstand, maar er is niemand die pleit voor het behoud van de oude gedeelten in de stad". Op zich niet veel mis mee, maar was Van Minnen 20 jaar als beeldbepalende wethouder in het recente verleden dan niet medeverantwoordelijk? Desgevraagd verdedigde hij zich met: "Je moet je bij de meerderheid neerleggen". Een lichtpuntje hierbij was dat Van Minnen in augustus 1963, ingevolge de Monumentenwet, juni 1961, in een notitie gepleit had voor een monumentenlijst. Deze notitie 'Conservering Historische Stadsgedeelten' was een pleidooi ter voorbereiding van de nodige maatregelen om gebouwen en delen van de oude stadskern te conserveren als een waardevol bezit voor de toekomst en te komen tot een gemeentelijke verordening, zoals Leiden (reeds vanaf 1938!), Delft, Gouda, Schiedam en Maassluis al hadden. Op 2 juni 1966 was de lijst door de gemeenteraad op voorstel van B&W vastgesteld, maar "zonder voldoende aandacht opgemaakt", oordeelde Van Minnen in 1967. Evenwel, Van Minnen had op geen enkele manier laten doorschemeren dat hij zo van leer zou trekken en dat gaf wrevel. De verantwoordelijk wethouder van stadsontwikkeling, T. de Bruijn, voelde zich duidelijk aangesproken en in het Rotterdamsch Nieuwsblad van 26 juli daagde hij Van Minnen uit via een 'open brief', die een achttal punten bevatte

over plaats, tijdsvoorstel, voorzitter, spreek-schema, organisatie, toegangskaarten en financiële consequenties, in debat te gaan. 'H.K.' zou geen Van Minnen heten om dat niet aan te nemen en dat liet hij de volgende dag via de pers al weten.

Op de eerstvolgende bestuursvergadering op 2 augustus vroeg Anderson aan Van Minnen of deze namens de HVV of zichzelf had gesproken, waarom de andere bestuursleden niet waren ingelicht en waarom zij, hoewel ze zich hadden aangeboden niet ingeschakeld waren bij bepaalde werkzaamheden? Van Minnen verdedigde zich, dat hij het alleen moest opnemen met de pers, dat de pers de door hem in de loop van het gesprek gedane opmerkingen eenzijdig en onvolledig had weergegeven en dat hij zijn uitlatingen had gedaan "als secretaris zijnde, en zijn daarvan moeilijk te scheiden al lag er een persoonlijk oordeel in". Er was geen beroep op Anderson en Westerdijk gedaan bij de werkzaamheden omdat het "werk was voor één persoon (= 1000 boekjes adresseren en in enveloppen doen voor de provinciale vereniging), ...temeer omdat het fraai zomerweer was en hij het werk overdag kon doen". Anderson, Bijl en Westerdijk wilden zich niet verenigen met de ter persconferentie gedane uitlatingen zoals deze in de kranten stonden en vonden dat deze voor rekening van de secretaris persoonlijk waren geweest. Na discussie, waarbij de secretaris verklaarde aan een dergelijk besluit geen behoefte te hebben, werd overeengekomen een perscommuniqué uit te laten gaan. Daarin werd gemeld dat het debat Van Minnen – De Bruijn (waar men op zich niet ongelukkig mee was) niet door de HVV zou worden georganiseerd, doch door enkele stadgenoten en verenigingsleden zou worden voorbereid. De ter vergadering niet aanwezige Sluimer was het daar eveneens mee eens. Op een vraag van de secretaris aan Anderson over een perspublicatie, of hij op enigerlei wijze daarin de hand had gehad, kreeg hij

ten antwoord dat de gemaakte opmerkingen geheel voor rekening van de journalisten kwamen. Zo zou de persoon van Van Minnen er de oorzaak van zijn dat enkele gevraagde notabelen afwijzend hadden gereageerd op een verzoek om voorzitter te worden.

D. Dammers, B. Goudriaan (de latere wethouder inderdaad), P.C. van der Hoeven (de latere penningmeester van de HVV), J. Ploeg en A. Smelik (secretaris van het organisatiecomité) verzorgden het debat, op voorstel van De Bruijn in de grote zaal van Triangel, op 4 september 1967, onder de door Van Minnen gekozen onafhankelijke voorzitter M. van Hoogstraten (als oudheidkundige verbonden aan het Instituut Stad en Landschap te Rotterdam). Anderson stuurde Van Minnen ondertussen een kaartje van zijn vakantieadres in Limburg, waarvoor deze hem per briefkaart van 23 augustus bedankte, en waarin hij tegelijk verzocht ná het debat een bestuursvergadering te plannen.

Het debat 'Oude stad – nieuwe stad' was organisatorisch en qua belangstelling een succes en de pers berichtte er uitgebreid over, waartoe men van Van Minnen de tekst van zijn betoog op papier kreeg. Op 6 september stelde Van Minnen voor om Bijl, als oudste, de initiatiefnemer te laten zijn om de bestuursleden bijeen te roepen voor een gesprek: "Hoe

HVV-bestuurders van het eerst uur Arie Bijl Mzn (links) en Paul Westerdijk (rechts) krijgen van de echtgenote van medebestuurder Jan Anderson, Rita, een overheerlijke traktatie aangeboden. (Foto: J. Sluimer / Streekmuseum Jan Anderson)

nu verder, en wanneer een ledenvergadering, waarop van verschillende kanten werd aangedrongen?” Sluimer, Westerdijk en Anderson, op 7 september in werkvergadering bijeen om de fototentoonstelling ‘Verdwenen Verleden’ voor te bereiden, kregen van T. de Bruijn het aanbod om samen met M. Bot, hoofd afdeling Stadsontwikkeling, op 18 september een voorlichting te houden in de grote zaal van Excelsior om het zogenoemde Komplan toe te lichten. Dat zou op 5 oktober daaropvolgend in de gemeenteraad behandeld worden. Genoemde bestuursleden besloten, gezien de unieke toezegging, om dit vast te leggen en te organiseren en deelden dit Van Minnen mee, die te kennen had gegeven niet op korte termijn te kunnen bijeenkomen. De toegang zou gratis zijn en een perscommuniqué ging uit met het verzoek om er een, wellicht redactioneel, stukje over te maken en de avond voor hun lezers te verslaan.

In 1973 leiden HVV-bestuursleden Paul Westerdijk en Jan Anderson de burgemeester en enkele andere bestuurders door het historisch centrum van de Haringstad. (Foto: Streekmuseum Jan Anderson)

Op de bestuursvergadering van 3 oktober werd teruggeblikt op het debat en de voorlichtingsavond. Van Minnen schreef in zijn kort verslag: “Na het hele verloop der zaken en van de daarbij optredende misverstanden nog eens te hebben doorgenomen werd besloten te trachten in het vervolg steeds aldus te handelen, dat elk bestuurslid van het doen en laten van bestuur en bestuursleden op de hoogte is. Besloten werd voorts de kosten van de avond in Excelsior voor rekening van de vereniging te nemen”. De rijen werden gesloten.

Bovengenoemd ‘Komplan’ was het uit 1966 daterende ‘Wegenschema’ of verkeersplan en in de toelichting van de stedenbouwkundigen Goudappel en De Ranitz werd met geen woord gerept over het bewaren van het historische karakter van delen van het oude stadscentrum. “Moedig” trok men straten en doorbraken door de bestaande stadsdelen. B&W noemde dit Wegenschema 1966 een ontwerp-basisplan voor de sanering van de binnenstad, inclusief een studie tot het wellicht geheel of gedeeltelijk dempen of overkluizen van de Oude Haven en het Buizengat. Overigens moet hierbij opgemerkt worden dat T. de Bruijn nimmer het voornemen heeft gehad dit laatste uit te voeren. De burgemeester deed een oproep aan de burgerij: “Kunt u meedenken, denk dan mee” en dat was gelukkig niet tegen dovemansoren gezegd. Van Minnen stelde in zijn inleiding en opening van het bovengenoemde debat, 4 september 1967, dat hij op cultuur-stedenbouwkundig gebied miste: “het voor komende geslachten bewaren van een gaaf stuk binnenstad, dat overheid en burgerij met trots kunnen laten zien en waarin zo de op leeftijd gekomen als de jonge burger van de toekomst zich met vreugde zullen bewegen. Geschiedenis is niet alleen verleden, het is óók toekomst. Moge Vlaardingen het nog tijdig inzien!”.

Welke reële aantastingen had men

dan wel voor ogen? Bijvoorbeeld een brede doorgang omgeving Westhavenkade, Smalle Havenstraat, Kerksteeg en Markt, zoals de Maaskoerier/Groot Vlaardingen op 25 juni verhaalde. Dit kon inhouden de verbrede Zomerstraat – Dayer doortrekken via Willem Beukelszoonstraat, of de Korte Hoogstraat via Emmastraat, of het traject Afrol – parallelweg Hofsingel; allemaal oost-westverbindingen parallel aan de Liesvelddoorbraak – Oude Havenbrug en Schiedamscheweg. Dit ‘Komplan’ zou de gemoederen nog jaren in beweging houden en ertoe leiden dat de HVV werkgroep ‘Stadsaanzicht Vlaardingen’ met uitgebreid documentatiemateriaal en illustraties een pre-advies aan het college van B&W aanbod: ‘Heeft Oud-Vlaardingen toekomst?’ Heemschut berichtte oktober 1967 met name over de aandacht voor het ‘Komplan’. De ledenvergadering voor 1967 werd gepland op 15 november en de tentoonstelling over de Oude Haven in de Visbank in februari 1968 (het werd uiteindelijk maart).

Het ledental bedroeg inmiddels 191. De inspanningen ter behoud van Westhavenkade 26, waardoor het plein affect tegenover de Visbank gewaarborgd zou blijven, vonden ondanks onze pogingen geen genade in de ogen van het college van B&W. We hadden er graag een verenigingsruimte in willen betrekken en huren. Op de ledenvergadering van 15 november in de grote bovenzaal van Triangel zou het aftredende voorlopige bestuur, bestaande uit Anderson, Bijl, Van Minnen, Sluimer en Westerdijk, uitgebreid en omgezet worden in een definitief. Als een soort dagelijks bestuur werden gekozen G. Geluk, voorzitter, H.K. van Minnen, secretaris-penningmeester, en J. Anderson 2de voorzitter. Leden: H.A. Bleeker-van Styrum, A. Bijl Mz., J.M. den Draak, J. Sluimer en P.J. Westerdijk. Bijl zou nagaan of er mogelijkheden waren om iets uit te geven ter nagedachtenis van de oud-archivaris M.C. Sigal. Voorts werd in principe besloten de jaar-

vergadering te houden eind maart of begin april. Een ontwerp-werkschema voor 1968 werd vastgesteld. De ontwerp-Statuten en het Huishoudelijk Reglement dreigden nu toch echt de verenigingskraamkamer te verlaten, goed bevonden als ze al waren door Verburg en via hem op een ministeriele afdeling onderhands beoordeeld. Notaris en lid Robert zou als laatste zijn licht erover laten schijnen. In de bestuursvergadering van maart 1968 werd een nader ontwerp-werkschema 1968 vastgesteld waarin: 1) voortzetting ledenwerving, 2) commissies op gang brengen met eventueel korte taakomschrijving, 3) voor 1968 één tentoonstelling, de mogelijkheid voor een tweede blijft open, 4) in het voorjaar een algemene en in het najaar een extra ledenvergadering met instructief programma, 5) een openbare bijeenkomst met speciaal onderwerp, eventueel te combineren met najaarsledenvergadering, indien geen verenigingszaken moeten worden behandeld, 6) excursies in en rond Vlaardingen + voorbeelden, 7) gemeenschappelijk bezoek aan musea in de naaste omgeving op het terrein van de vereniging liggend, 8) organiseren van een fotowedstrijd in opnamen van historische bouwwerken, -voorwerpen en stads- of buitengezichten, 9) contactorgaan voor de leden.

De HVV vroeg bij het College ook aandacht voor herplaatsing van het inrijhek van Holy, nabij de oorspronkelijke standplaats, inclusief stenen boogbrug en sloot, en conservering en zichtbaarmaking van de bekend geworden fundering van de toren van Holy. Dit zou ondergebracht worden in een plantsoenachtig geheel waarin mogelijk de overgebleven bomen een rol kunnen spelen. De waardevolle restanten lagen opgeslagen bij Gemeentewerken aan de Hoflaan, vlak langs de Oude Havenkant. Zoals we weten is het inrijhek na lange onderhandelingen met de eigenaar, de familie Van Aardenne (inderdaad van de oud-minister), herbouwd naast de

oorspronkelijke standplaats, in een rosarium met stenen bank met de alliantiewapens uit de zuidmuur van de boerderij. De afgekapte wapens op de twee hekpilaren, ontdekt door P.J. Westerdijk en gereconstrueerd, werden helaas niet aangebracht en de torenfundering bleef zonder aanduiding onder de grond.

De tentoonstelling in de Visbank, eind maart, trok 614 betalende bezoekers. De concept-Statuten en Huishoudelijk Reglement zullen aan de leden toegezonden worden met de uitnodiging voor de ledenvergadering op 2 mei 1968. Op voorstel van mevr. Bleeker werd besloten een schrijven te richten, met een aanbod van goede diensten, aan het voorbereidingscomité i.v.m. de komende herdenking van Vlaardingen 700 jaar stad. Per 1 mei deelde J. Sluimer schriftelijk mee om diverse (niet vermelde) redenen als bestuurslid te bedanken. “Wellicht kunt u op de vergadering van morgen reeds een nieuw bestuurslid kiezen”! Op 8 november was het echtpaar Van Minnen-de Bruyn 40 jaar getrouwd. “Een feit, dat betekenisvol genoeg is, er blij en dankbaar bij stil te staan, en verwanten, vrienden en geburen ervan in kennis te stellen” luidde de tekst van de uitnodiging, ook aan de bestuursleden van de HVV. In november besloot men een verenigingsperiodiekje te starten, naar aanleiding van een advies van Westerdijk. Er zou een redacteur aangezocht worden en Van Minnen en Westerdijk zouden een kostencalculatie maken bij een verschijnen van 3 of 4 keer per jaar.

Begin 1969 werd de HVV gevraagd mee te werken aan een fototentoonstelling ‘School in een polder’, naar aanleiding van de restauratie en officiële ingebruikname van de openbare Prins Hendrikschool, vroeger School E. Van Minnen kreeg op verzoek een 40 à 50tal foto’s uit de verenigingscollectie, naast de volgens Van Minnen ‘statistische’ foto’s van het Stadarchief, om de ‘mens’ te laten zien, en het bestuur was akkoord dat de secre-

taris de tentoonstelling zou organiseren. Ondertussen werden B&W aangeschreven over zorgwekkende toestand van panden aan de Westhavenkade, de stenen hekpalen incl. ketting van het pand hoek Markt/Kerksteeg, de ontwikkeling c.q. afwikkeling van de oude binnenstad in ‘t algemeen en het behoud van de scheepshell(en) Kortedijk en de Molen. Op de mei-bestuursvergadering kwam van Anderson “in het algemeen kritiek op het tot nu toe gevoerde bestuurs- en secretariaatsbeleid”, waarbij de andere leden zich in mindere of meerdere mate voegden. Er ontstond een vrij heftige discussie, waarin de secretaris zich onbillijk bejegend voelde en voorzitter Geluk stelde voor, “om uitbreken van brand te voorkomen”, op 20 mei op zijn kantoor Vetteoordskade 38 een aparte bestuursvergadering daarover te houden. Anderson zou zijn punten op papier zetten en allen, minus Van Minnen, gingen akkoord. Van Minnen schreef apart af voor deze extra vergadering, die “ons - mijn Vrouw en mij – de Hemelvaartsdag gans bedorven, ons enkele slecht geslapen nachten bezorgde en ons lichamelijk en geestelijk (vooral mijn Vrouw) een dreun gegeven waar we nog geenszins overheen zijn. Ik ben dan ook niet van zins, de beoogde speciale bijeenkomst bij te wonen; ik riskeer geen nieuwe lichamelijke risico’s”. Bestuursvrijwilligerswerk kan in de kouwe kleren gaan zitten. Het secretaris-penningmeesterschap en de uitvoering van de genomen besluiten, zomede de voorbereiding van de jaarvergadering bleef hij normaal behartigen. Geluk antwoordde dat het epistel van Van Minnen hem had verbaasd en teleurgesteld. Het is weinig aantrekkelijk met een gefrustreerd team verder te werken, vandaar zo snel mogelijk actie. De vergadering zou dan ook gewoon doorgaan.

Hij vond het jammer “dat U deze gelegenheid die uiteindelijk toch niet verder reikt dan een, overigens waardevolle en interessante, vrije tijdsbesteding, zo geëmotioneerd in

de persoonlijke sfeer trekt”. Aanwezig waren mevr. Bleeker en de heren Geluk, Westerdijk, Anderson en Den Draak; de laatste notuleerde. Afgesproken werd dat Geluk het besprokene persoonlijk met Van Minnen door zou nemen. Het punt was dat Van Minnen te veel en meer dan eens op eigen gelegenheid opereerde met betrekking tot bijvoorbeeld de keuze van een excursiedatum, het stencillen van een periodiekje (via Den Draak), te veel nadruk op de heemschutgedachte alleen, het verschuiven van vergaderingen, de ‘solo’tentoonstelling ‘School in een polder’, met afbeeldingen zonder onderschrift, slechte lay-out, oneigenlijke onderwerpen erbij gesleept in de vorm van het Koninklijk Huis. Driemaal is aangeboden te assisteren, driemaal werd geantwoord “je hoort er nog wel van”, en tenslotte het samenstellen van de agenda’s. De voorzitter bracht als verzachtende en verklarende omstandigheid naar voren het overlijden van Van Minnen’s broer Adriaan. Een ‘sterk’ vergaderschema is geboden, inclusief uitvoering van genomen besluiten. Een effectief dagelijks bestuur (DB) lijkt een oplossing. Van Minnen zou een beter afgebakende speelruimte dienen te krijgen, waartoe hem verzocht zou worden het secretariaat af te staan aan een nieuw te kiezen bestuurslid en een stimulerend DB is gewenst. Anderson, die voornemens was zich op de ledenjaarvergadering niet meer herkiesbaar te stellen, kon zich met alle andere aanwezigen hierin vinden en trok zijn terugtrekken in. Van Minnen zou zorgen dat alle zaken voor de ledenvergadering van 10 juni 1969 geregeld waren, verklaarde hij, maar deelde mede zich niet meer als bestuurslid herkiesbaar te stellen. Zijn laatste korte verslag betrof de vergadering van 4 juni 1969.

Men telde (eind 1968) 230 leden en men kreeg van de gemeente f. 500,- subsidie. Burgemeester P.B. Bouman (De Lier) hield zijn causerie ‘Conserveren af amoveren’ (=afbre-

ken). We hadden Bouman als burgemeester van Willemstad leren kennen op een excursie van de provinciale historische vereniging ‘Vigilate’ naar zijn gemeente. Sinds kort was hij burgemeester in het Westland. Er kwam een rooster van aftreden t/m 1971 en nieuwe bestuursleden werden gekozen in de persoon van P.C. van der Hoeven (vacature Van Minnen), W. Brouwer (vacature J. Sluimer) en de jeugdige Ingena Vellekoop (uitbreiding bestuur). Anderson werd herkozen en mevr. Bleeker stelde zich beschikbaar als plaatsvervangend secretaresse, het secretariaat zal gevoerd worden door Den Draak, terwijl Van der Hoeven het penningmeesterschap zou voeren met de ledenadministratie, zo wordt besloten op de bestuursvergadering van 17 juni. Het notuleren en kort verslag maken zal verzorgd worden door I. Vellekoop.

De kranten besteedden uitgebreid aandacht aan het uittreden van Van Minnen. Voorzitter Geluk betreurde Van Minnen’s vertrek en bedankte hem voor de vele verdiensten voor de vereniging: “Wij zullen hem gevoelig missen”. De boodschap die in Bouman’s lezing stak, hoewel hij vooropstelde niet te pretenderen met gezag over Vlaardingen te kunnen spreken, was duidelijk: “De bulldozersaneringsdrift heeft deze stad een beetje parten gespeeld. Daardoor staan hier sommige moderne gebouwen en winkels wat al te direct aangeleund tegen wat naar mijn overtuiging mooi was. Men moet zich verzetten tegen alles wat niet strikt noodzakelijk veranderd of afgebroken moet worden. Maar aan de andere kant moet men begrip voor de tijd hebben, een stad moet leefbaar blijven”. Wijze woorden die tot op de dag van vandaag zouden moeten gelden en waar de terugtrekkende Van Minnen het hartstochtelijk mee eens was.

Bronnen: Verslagen, notulen, ander verenigingsdrukwerk en handgeschreven archivalia betreffende de HVV.

Mijn favoriete straat

Jan van Hemert

De Vlaardingse straat waaraan ik onuitwisbare herinneringen heb, is de Broekweg.

Ik ben er bijna driekwart eeuw geleden geboren in een benedenhuisje tegenover de ingang van het toenmalige Feestterrein en heb er meer dan twintig jaar gewoond.

De Broekweg, waar nog voor ik naar de ‘grote school’ ging, het zoontje van de bovenburen één van mijn beste vriendjes werd. Na bijna zeventig jaar is hij dat nog steeds.

De Broekweg, waar we met alle buurtkinderen op straat speelden, niet gehinderd door het verkeer. We deden er ‘lessie tik’ en ‘lessie buut’ en ‘bussie trap’.

De Broekweg, waar ik met de ‘grote’ jongens mocht meevoetballen, maar als tegenprestatie de bal moest gaan halen, toen die voor de zoveelste maal over het prikkeldraadhek van het Feestterrein was gevlogen. Een grote scheur in mijn broek was het gevolg: broek weg!

De Broekweg, waar ik mijn eerste liefde leerde kennen, de dochter van de bloemist aan het begin van de straat. We waren vijf.

De Broekweg, waar ik vanuit het raam van de woonkamer op een mooie lentemorgen in 1940 militaire auto’s voorbij zag razen, op de treeplanken soldaten, sommigen half aangekleed en op blote voeten. Ze gingen het luchtafweergeschut op ‘Hoogstad’ bemannen en haalden even later de eerste Duitse toestellen naar beneden.

De Broekweg, met zijn twee kruidenierszaken waartussen mijn moeder haar gunsten eerlijk verdeelde: eieren, kaas en andere zuivelproducten haalde ze bij De Boeren Kip, andere kruidenierswaren en ’s maandagsmorgens een paar emmers heet water voor de was, bij Flip Lock, die ook waterstoker was.

De Broekweg, waar op een koude winteravond in 1944 de boom voor ons huis het slachtoffer werd van onze behoefte aan brandstof. Mijn vader en de bovenbuurman zaagden hem om, mijn vriendje en ik sleepten de takken en stukken stam door het huis naar de achtertuin.

De Broekweg, waar naar mijn idee na de bevrijding elk weekend wat te doen was: een bonte reeks van buurtfeesten, variétévoorstellingen en filmvertoningen.

De Broekweg, waar ik bij een openluchtvoorstelling mijn eerste bioscoopfilm zag: Mrs. Miniver. We volgden de vertoning vanaf het balkon van de burens (goed dat we een jaar eerder die boom omgezaagd hadden!).

De Broekweg, die aan uitstraling won toen de buurman naast ons zich een luxe auto aanschafte.

De Broekweg, die waar de bebouwing ophield, overging in een kronkelend landweggetje, met aan weerszijden de uitgestrekte weilanden van de Broekpolder.

De Broekweg...een straat om nooit te vergeten.

Het Feestterrein aan de Broekweg met op de achtergrond de muziektent.
(Foto: collectie J. van Hemert)

Op de hoek van de Broekweg en de Rembrandtstraat ontmoeten oude en nieuwe ambulante handelaren elkaar.
(Foto: collectie J. van Hemert)

De hoek van de Broekweg waar deze links naar de Vaartweg toeloopt.
(Foto: collectie J. van Hemert)

Wetenswaardigheden

Wetenswaardigheden is een rubriek waarin van tijd tot tijd mededelingen van het bestuur worden gedaan als de Historische Vereniging Vlaardingen ten strijde trekt om ons historisch erfgoed te behouden. Natuurlijk maken we ook graag melding van positieve gebeurtenissen!

“Jammer, dat die positieve meldingen vaak beperkt zijn,” schreef ik in het vorige Tijdschrift. Maar nu dan toch een positiever relaas van de gebeurtenissen in de afgelopen tijd.

Met de aanstelling van een beleidsmedewerker monumenten bij de gemeente Vlaardingen ziet het er allemaal weer zonniger uit voor de monumenten in onze stad. Inmiddels heeft er een aantal malen een positief en constructief overleg plaatsgevonden, waaronder een overleg met wethouder J. Versluijs. We hebben met elkaar afgesproken beter te gaan communiceren en zijn er overlegmomenten vastgesteld voor het komend jaar.

Er zijn nu plannen in ontwikkeling om een gemeentelijke lijst van beeldbepalende panden op te stellen en daarna te kijken of aanwijzing van beschermd stadsgezicht tot de mogelijkheden behoort. Dat geeft ons toch weer een goed gevoel. Nu zult u denken: er was toch al regelmatig overleg en telkens ging het toch weer mis? En was er ook voor de Huishoudschool aan de Van Hogendorpstraat geen redding meer aan? Inderdaad, ook de HVV is na deze nieuwe ontwikkelingen benieuwd wat het resultaat zal zijn. Maar we mogen nu wel concluderen dat ook bij de gemeente ingezien wordt dat het omgaan met ons historisch erfgoed anders kan en moet.

Natuurlijk kwamen in de gesprekken ook de panden aan de orde waar de HVV al lange tijd voor behoud strijdt. Zo ziet het er gunstig uit voor de watertoren in het

Oranjepark en zijn er voor het Oude Thuis aan de Oosthavenkade positieve ontwikkelingen voor restauratie en zal het straks hopelijk Nieuwe Thuis gaan worden. Ook wordt er hard gewerkt aan herbestemming voor de brandweerkazerne.

Toch nog zorg

Toch blijft er zorg bij de HVV als het gaat om de kerkgebouwen in Vlaardingen. Tijdens het ambtelijk overleg op 17 oktober kwam het bericht, dat voor de af te stoten PKN kerkgebouwen een gegadigde was gevonden en dat de kerken daaraan waren verkocht.

Voor het kerkgebouw van de Remonstrantse Gemeente aan de Hoflaan ziet het er naar uit dat dit gebouw uit het stadsbeeld zal verdwijnen. Het gebouw is door de kerkelijke gemeente verkocht aan een projectontwikkelaar en zijn er plannen voor woningbouw. Kennelijk is de staat van het gebouw niet al te beste meer en zou herbestemming moeilijk zijn.

Bij wethouder Versluijs is er op aangedrongen om de projectontwikkelaars aan te spreken op gedegen onderzoek voor hergebruik, en dat heeft hij toegezegd. Tenslotte zijn het toch beeldbepalende gebouwen, die op de gemeentelijke monumenten lijst geplaatst dienen te worden! We blijven hopen op goede berichten.

Onze karakteristieke Markt verminken?

Kort na de zomer vernamen we via de pers dat er een aanvraag was ingediend voor een wijziging van de gevel van Markt 47 (het pand naast de Stadsschool). De huidige eigenaar van de panden wil er een stadshotel in vestigen en daarvoor in de gevel een glazen entree maken. De HVV is tegen zo'n gevelwijziging en heeft dat het college kenbaar gemaakt:

“Allereerst wil de HVV aangeven dat zij geen principieel bezwaar heeft tegen herbestemming van de panden Markt 45 en 47 in de vorm van een Stadshotel. Dit kan bijdragen aan verlevendiging van de Markt en dat zou een positieve ontwikkeling zijn.

Inwendig is er in de panden veel te realiseren, want op de hoofdstructuur na is er weinig meer van waarde aanwezig. Echter, de voorgenomen grove gevelaantasting van pand nr. 47 doet de zorg, geuit in ons schrijven van 29 augustus 2007, nog eens extra aanwakken. De radicale verbouwing die een entree moet creëren voor het te realiseren Stadshotel is voor de HVV onaanvaardbaar!

Tevens bleek dat bij beide panden tegen de bovenvensters van de tweede verdieping houten lamellen worden aangebracht. Ook hier is de HVV verre van gelukkig mee, omdat ook dit een ernstige aantasting betekent van juist het gaafste en schilderachtigste deel van de Markt.

Een slimme ondernemer moet toch juist profiteren van het idyllische en schilderachtige van de plek? Datgene wat de plek ook in commercieel opzicht aantrekkelijk maakt lijkt het plan dat juist kapot te maken. De expertise van een restauratie architect is dan ook van groot belang.

Verder stellen wij u voor de Gemeentelijke Monumentencommissie, alsmede de consu-

lent van de Rijksdienst naar de plannen te laten kijken. Zij zullen ongetwijfeld met goede suggesties komen.”

Vervolgens heeft de welstandscommissie naar het plan gekeken en tot onze verbijstering een positief advies af gegeven voor de gevelwijziging.

Het college heeft hierna besloten om de aanvraag binnen het college nog eens te bekijken. Tijdens het schrijven van dit stukje was de uitslag hierover nog niet bekend.

Tot zover deze Wetenswaardigheden. Ik hoop u in de toekomst alleen maar positieve dingen te kunnen vertellen!

Wout den Breems
voorzitter

Markt 47 - komt hier een glazen entree in?
(Foto: Bert van Bommel)

Weet u het nog?

Wout den Breems

Herinneringen ophalen uit lang vervlogen tijden valt niet altijd mee.

Een enkele reactie op het verhaal van de heer Van der Schaft uit Ommen was, dat men zich wel de groentehandel Bouwman uit de Zomerstraat kon herinneren, maar niet vrouw Bouman uit de Rijkestraat. In het adresboek van 1930 komen we inderdaad een H. Bouwman tegen als groenteverkoper aan de Zomerstraat 35. Wellicht was het familie, ondanks het ietsje verschil van naam.

Mevrouw Bruijnzeels, die boven de melkhandel van Bezemer op de hoek Landstraat/Rijkestraat heeft gewoond, schrijft ons. “Tegenover de winkel van Van der Schaft was de bakkerswinkel van Suijker. Daarnaast het pakhuis van vrouw Bouman. Ze woonde met haar man in de Zomerstraat waar zij aardappelen, groeten en fruit verkochten”.

We zullen er vanuit gaan dat de heer Van der Schaft en mevrouw Bruijnzeels het over dezelfde groentenboer hebben, ondanks het verschil van de letter w in de naam.

Corry Bruijnszeels-van Meggelen weet nog veel uit die tijd van de Rijkestraat. In het straatje woonde haar oma Cornelis Modini-de Wit, (een zus van Piet de Wit van de Bleek in de Landstraat). Ook Krijna Broek, de broodvrouw, en Witsenburg, die de zaal achter het café verhuurde voor bruiloften. Daar

tegenover had de heer Post een winkel waar hij o.a. snoepgoed verkocht.

Zo zien we maar weer, een leuk verhaal bij een toch wat lastige vraag. Voor de heer Van der Schaft hebben we daarbij nog een leuke foto van de Rijkestraat gevonden.

De nieuwe foto in deze rubriek laat zich niet zo moeilijk raden. Ook voor slagerij Broek ziet het er somber uit. Wegens stadssanering zal ook deze winkel aan het Westnieuwland moeten verdwijnen. Ging u er wel eens een karbonaadje of een heerlijk stuk worst kopen? Wat zou er in het pand ernaast voor nering zijn? Weet u het nog? of heeft u wellicht een aardige anekdote, wellicht uit de buurt daarom heen? Stuur uw reactie naar: info@hvv-vlaardingen.nl of W.C. den Breems, Arnold Hoogvlietstraat 69, 3134 CB Vlaardingen.

Foto: Rijkestraat collectie HVV
Slagerij Kalkman/HVV

Boekbesprekingen

‘Wonen in Vlaardingen. Van ’t Oft naar ’t Oofd, deel 7’

Jan Anderson blijft gestadig doorgaan met de serie ‘van ’t Oft naar ’t Oofd’. Deel 7 gaat over het wonen in de Haringstad. Schrijfster Gera van der Weijden geeft een zeer beknopt overzicht van de geschiedenis en de daarmee samenhangende ontwikkeling van de woningbouw en het wonen. Je moet natuurlijk in de boekjes in deze reeks geen diepgaande historische verhandelingen verwachten over de behandelde onderwerpen, daar zijn ze niet voor bedoeld. Maar dit deeltje heeft een wat rommelige en van de hak op de tak springende opzet gekregen en dat is toch wel jammer. Hap snap worden er kleine en grote feiten uit de geschiedenis van de stad gepresenteerd en soms (maar niet altijd) in verband gebracht met het eigenlijke onderwerp. Een erg duidelijk en samenhangend beeld van de ontwikkeling van de stad geeft dat toch niet, helaas. En veel onderwerpen blijven ook onderbelicht. Betekent dit nu dat u het boekje maar niet zou moeten aanschaffen? Absoluut niet. Er staan gelukkig toch ook heel veel interessante dingen in en zoals gebruikelijk is het ook rijkelijk geïllustreerd. Alleen al vanwege sommige details in die illustraties is het boekje het aanschaffen waard. Zo vond ik de foto aan de binnenzijde van de omslag, met de ‘weerappel’, erg aardig, en ook de tekening op de achterzijde. Als verrassend extraatje wordt een los inlegvel bijgeleverd met een fraai (maar nooit gerealiseerd) ontwerp voor de buurt rond de Markgraafslaan, met op de achterzijde een gemeentelijke aankondiging uit de Nieuwe Vlaardingsche Courant van 10 januari 1880 waarin alle officiële straatnamen worden vastgesteld. Alles bij elkaar toch een leuk geschenk voor de december-feestdagen! ‘Wonen in Vlaardingen. Van ’t Oft naar ’t Oofd, deel 7’ door Jan Anderson en Gera van der Weijden. Verkrijgbaar bij het Streekmuseum Jan Anderson en de Vlaardingse boekhandel voor € 5,00.

‘Orgels in Vlaardingen, deel 1’

Ongetwijfeld heeft u, ook via Tijd-Schrift, gelezen over het verdwijnen van een aantal Vlaardingse kerkgebouwen. Daarmee verdwijnen ook de machtige instrumenten die de zang van de gelovigen wekelijks in goede banen leidden, de kerkorgels. Musicus Ben van der Linden is al enige tijd bezig met een project om de Vlaardingse orgels op CD te archiveren, niet alleen om fraaie muziek te kunnen beluisteren, maar ook en vooral om de klank en de documentatie van deze instrumenten vast te leggen. Deel 1 van dit project, waarop de orgels van zeven protestantse kerken te horen zijn, is onlangs uitgebracht. Elk orgel wordt bespeeld door een toporganist die ook op een of andere manier een band met Vlaardingen heeft. De CD is het kopen meer dan waard, niet alleen vanwege de grote variatie aan fraaie, prachtig uitgevoerde muziekstukken, maar ook vanwege de bijgeleverde documentatie, die boeiende en soms grappige herinneringen van de organisten aan Vlaardingen bevat. Sommige daarvan voor mij bijzonder aansprekend, omdat ik de ervaringen die Geert Bierling in Muzanda had met hem deel. Welke dat zijn? Dat moet u zelf maar lezen...!

HVV-leden kunnen de CD voor de intekenprijs van € 15,- aanschaffen. Daartoe dienen ze hun lidmaatschapsnummer in te vullen in het Fax-vakje van het bestelformulier, dat te vinden is op www.vlaardingseorgels.nl onder “Orgel-CD”. Heeft u geen internet? Neem dan contact op met Big Ben Records, tel. (010) 435 61 90.

(Eric van Rongen)

Ledenactiviteiten

In dit laatste nummer van 2007 treft u - behalve natuurlijk de agenda van de komende activiteiten - nog een aantal informatieve zaken aan.

Diverse activiteiten

Met de Kerst zo vlak voor de deur, meld ik nog even dat de laatste mapjes **Kerstkaarten** van onze Historische Vereniging nu in de verkoop zijn. Hebt u ze afgelopen twee jaar gemist, of wilt u er nog wat bij hebben, kom dan even langs de Kortedijk 16-a (naast de molen - maandag t/m vrijdag van 10 - 17.30 uur). Voor een klein prijsje verruilen ze van eigenaar. Begin januari gaat de nieuwe serie **Ken uw Stad** weer van start. Een inmiddels beproefde manier om nóg meer over uw stad te weten te komen. Vraag de info nog snel even aan op hierboven genoemd adres of telefonisch: 435 3322 (avond: 434 2474). Ter afsluiting van onze jubileum-activiteiten bereiden we nog een **bustocht** voor senioren voor, die u een ‘hedendaagse kijk op Vlaardingen’ zal geven. De bus zal de deelnemers oppikken bij de verschillende senioren-wooncentra en ontmoetingscentra, dus vrijwel altijd bij u in de buurt. De juiste data voor de ritten zijn nog niet bekend, maar liggen in het (vroege) voorjaar van het komende jaar. Wel kunt u vanaf heden uzelf en andere belangstellenden al opgeven! De kosten per deelnemer bedragen slechts € 3,00! Binnenkort zal er ook in de diverse locaties een postertje met gegevens worden opgehangen. U kunt zich op bovenvermeld telefoonnummer opgeven. Ook u kent inmiddels Vlaardingen-TV, die op de hele uren **aardige filmpjes** uitzendt, meestal met een Vlaardings onderwerp. Met een aantal historisch geïnteresseerde leden die ook kunnen video-filmen, zou het best mogelijk zijn om eens een aantal filmpjes op te gaan nemen. Lijkt het u leuk: laat het maar weten, dan beleggen we binnen afzienbare tijd een bijeenkomst om eens wat door te praten.

En tenslotte zouden we willen zeggen: ga eens ‘historisch winkelen’ in het centrum. Onze vereniging heeft het verzoek gekregen om een aantal etalages van lege winkels in te richten tot **‘historische kijkdozen’**. Onder andere de Leski-etelages (Hoogstraat) en de etalages van La Lanterna en de Bruidsmode (Fransenstraat en Kuiperstraat) zullen worden gesierd met oude Vlaardingse plaatjes. Neem er eens een kijkje - het wordt beslist de moeite waard!

Lezingen

Op **dinsdag 22 januari** houden we een avond met onze Stadsarcheoloog Tim de Ridder over het feit, dat het nu 990 jaar geleden is dat Dirk III op ons grondgebied de beroemde **Slag bij Vlaardingen** won. Op dat moment was Vlaardingen dus ‘de hele wereld de baas’, en als we goed begrepen worden er plannen ontwikkeld om de komende 10 jaar te groeien naar een geweldig Eeuwfeest! Tim zal u er alles over vertellen, in De Lyndraajer aan de Baanstraat. Aanvang 20.00 uur.

De volgende bijeenkomst, op **dinsdag 26 februari**, duiken we ‘driedubbel’ de geschiedenis in! We hebben Jan van der Voort bereid gevonden om ons alles te komen vertellen rond het thema **‘Vis moet zwemmen’**, een wat cryptische omschrijving van de Haringvisserij van de rederij Hoogendijk (c.s.) én over de (wijnimport-) Handelmaatschappij Hoogendijk. Daarvoor zijn we bovendien te gast in het pas als Wederopbouwmonument voorgedragen schoolgebouw van het Groen van Prinsterer-lyceum aan de Rotterdamseweg, en of het nog niet genoeg is, kunt u daar bovendien de (vanaf het Stadswerk-kantoor aan de Hoflaan verplaatste) sculptuur van Jan de Winter weer in volle glorie (in de ‘spotlights’) bekijken! Aanvang ook hier 20.00 uur.

De **Algemene Ledenvergadering** staat gepland op **dinsdag 25 maart** en wordt als vanouds weer gehouden in het Wijkcentrum Holy (parkeren s.v.p. aan de Robert Schuman-nring). Na de pauze - waarin de vereniging u graag een kopje koffie presenteert - zal Hanne Baauw een een fraaie presentatie over de **Vlaardingse (kleder)dracht** verzorgen. De aanvang ook hier 20.00 uur.

De laatste lezingenavond van dit winterseizoen wordt gehouden op **dinsdag 29 april**, wanneer Herman en Katrien van der Lee u in woord en beeld mee terugnemen naar de vroegere **1-mei-vieringen in Vlaardingen**. Een onderwerp waar we ook veel leden een plezier mee zullen doen, en die - natuurlijk - gehouden zal worden in de grote zaal van Hoylede aan de Churchillsingel, om 20.00 uur.

Tot slot melden we ook weer de datum en het reisdoel voor onze grote **Busexcursie**, dit keer op **zaterdag 29 juni** naar het mooie plaatsje **Harderwijk**. Wel eens geweest en rondgekeken? Vast op een heel andere manier dan wij met elkaar die stad bezoeken. In een redelijk ‘compact’ centrum staan meer dan 100 monumenten te pronken en er is een heel fraai Stadsmuseum. De rest blijft natuurlijk weer een verrassing! We vertrouwen er weer op om, net als afgelopen jaar, met een volle bus op pad te kunnen. De deelnameprijs is daardoor ook dit jaar nog gelijk gebleven: € 37,50 per lid en/of partner, en € 42,50 voor introducés. U kunt zich ook vanaf heden weer opgeven, door een bedrag van € 15,- per deelnemer (maar het gehele bedrag mag natuurlijk ook - dan hoeft u er niet meer aan te denken) over te maken op postgiro 750978 t.n.v. penningmeester Historische Vereniging te Vlaardingen. Er is dan een plekje voor u gereserveerd. En mocht er onverhoopt toch nog een jubileum of ander familie-feestje opdoen: géén probleem. Wanneer u dat dan voor 1 juni bij ons meldt, krijgt u het volledige betaalde bedrag van ons terug!

En wilt u ook de volgende (laatste zaterdag van juni-)excursies weten: in 2009 bezoeken we de Hollandse Waterlinie (van Gorinchem tot Bunnik), en voor 2010 staat Nijmegen op het (voorlopige) programma! Nemen we meteen nog onze kleine najaarsexcursie mee: op de laatste zaterdag van september (de 27e) gaan we samen een kijkje nemen in Overschie. Kunt u ook die datum vast noteren!

Graag tot ziens bij onze komende activiteiten! Namens de werkgroep Ledenactiviteiten, Arie Ouwendijk (tel. 010 - 435 3322).

Historische Vereniging Vlaardingen

internet: www.hvv-vlaardingen.nl

e-mail: info@hvv-vlaardingen.nl